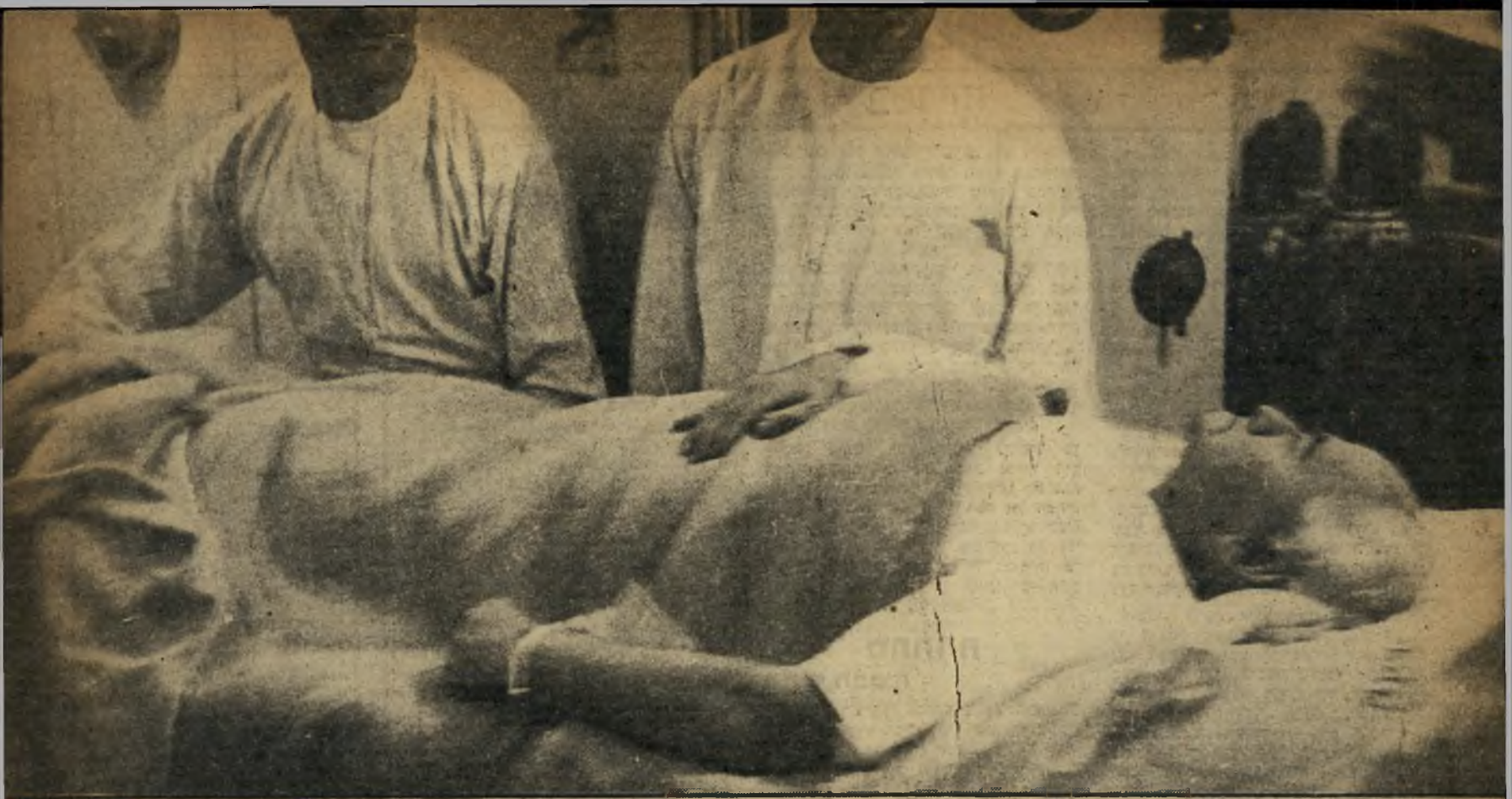

גליו מאולם הכנסת, אובל דויד בן-גוריון הפצוע על אלונקה לחדרו בבית-החולים

רסיסים לא נמצאו. שלושת-רבעי שעה אחרי ההתפוצצות עוד היה נראה כי שפירא נפצע רק באופן קל בראשו ובידיו.

כעבור כמה דקות התלונן שפירא על כאבי-בטן והחל מקיא. הבטן צולמה מלפנים. לא נראתה פגיעה. רק כשצולמה מן הצד, נתגלה לפתע הרסיס. השר הוכנס לחדר-הניתוח. בדרך פגש בו יגאל אלון. קרץ לו בעינו, לעידי. השר החזיר קריצה. במשך כל הערב התנהג בשקט אצילי.

כשנפתחה הבטן, נתגלה מצב חמור. הרסיס פצע את המעי הדק, הרס חלק מן המעי הגס. המעי הדק נתפר. מן הגס הוצא קטע גדול, כמעט 20 סנטימטרים, ושני הצדדים חוברו. למעלה משעה וחצי טיפלו הרופאים בבטן. בדקו את כל המעים לאורכם, כדי לחדא שלא היו פגיעות נוספות.

בעוד הפרופסור ג'וזף וד'ר ואלץ מספלים בבטן. בדק ד"ר בילר, ראש מחלקת ניתוחי-הראש של הדסה ירושלים, את הראש. כי שטף הום שנמשך עורר חשד שמא בכל זאת ישנה פגיעה רצינית יותר. לפתע הפליט קריאה. הוא גילה כי הרסיס עבר את הגולגולת בניגוד לכל האבחנות הקודמות. העין הבלתי-רמיונית גילתה את אשר לא גילתה מצלמת הרנטגן.

בשעה תשע וחצי, שעה וחצי אחרי התחלת הניתוח בבטן, שעדיין נמשך, החל הניתוח בראש. הוא גילה שטף-דם מתחת לגולגולת, ואת הרסיס בקרום-המוח. מאחר שלא חזר בעו שכבות הקרום לתוך המוח עצמו, חסרו הסימפטומים האופייניים של פגיעה במוח.

בן-ציון הראל היה עסוק, כל אותה שעה, בהרחקת אורחים בלתי-קרואים, בעלי רמה גבוהה, שהאחיות והרופאים היו חסרי-אונים לעומתם. דויד בן-גוריון רצה לדעת מה מצבו של שפירא. ראש-המשלה היה עדיין ער מאד לגעשה סביבו. המתיחות הראשונה שלו עדיין נמשכה. כפי שקורה לעתים קרובות אצל פצועים. ראשו כבר עיכב את התוצאות הפוליטיות האפשריות של המקרה. רק למחרת היום הרגיש ברע.

בשעה 11 ניסח בן-ציון הראל, לבקשת הרופאים, ביולטין רפואי חדש. הוא הודיע כי מצבו של משה שפירא, "רציני". כלפי עצמו העריך את סיכוייו של שפירא: 50%. היתה זאת אבחנה פסימית מאד.

השעות שאחר כך

כנסת התכנסה מחדש בשעה 8.20. בביסטה בריטית אופיינית נכנס אליהו אילת לראשונה, התישב באותו מקום בו ישב קודם לכן, חצי מסר מן החור העמוק שנחפר על-ידי הרימון במרצפות הרצפה. רק הווכח הקטן שעמד קודם לפניו חסר עתה — שרידיו המרוסקים הוצאו. זהבה אילת ישיבה ביציע.

בתל-אביב נישג אדם לקיוסק ברחוב אבן-גבירול 184, שבעליו ידוע כאיש תנועת החירות, הומין כוס סודה, שפך אותה על פני הקיוסקאי ואמר: "זה בשביל מה שעשו החירותנים בכנסת."

בתחנת המוניות ברחוב שלמה-המלך, סינת רחוב גורדון, ישבו נהגי המוניות והחליטו מי זרק את הרימון בכנסת: הקומדיסטים. לכבוד יום השנה להרג כפר-קאסט.

בניו-יורק עצרה הרכבת התחתית בשעה 3.00 לפי השעון המקומי: שעה 24.00 לפי שעון ישראל, באחת התחנות בעיר. מוכרי העיתונים התפרצו לתוך הרכבת. באחד הקרונות ישב שר-הדואר של ישראל, הד"ר יוסף בורג, הנמצא בסיוור התרמה למען המגבית. הוא נטל בידיו גליון עתון, מבטו נתקל בכותרת הראשית: פצצה בסרלמנט הישראלי. הוא התקשר טלפוני עם ירושלים, כדי לברר את שלום הנפגעים.

בהג, הולנד, סיים משה בר-סלע, המנהל הכללי של משרד הסעד, את ישיבותיו בוועידה בינלאומית לעזרה סוציאלית. בשעות הערב סעד בר-סלע על שולחנו של חנן סידור, ציר ישראל בהולנד. בשעה 9.00 ביקש לפתוח את מקלט הרדיו ולשמע חדשות מקול ישראל. הציר לא התלהב לשמע ההצעה, טען כי אין שומעים את קול ישראל בהג. כשנפתח לבסוף המקלט, שמעו השניים את הקלטת נאומו של יצחק רפאל ואת ההתפוצצות. כשהבינו מה התרחש, מיהר בר-סלע להיפרד מחבריו לקונגרס, ולמרות שמשרדו הנוסיעות היו סגורים, הצליח להשיג מקום למסוס שעמד לצאת מאמסטרדם למחרת בבוקר.

מסדה-התעופה בלוד הגיע בר-סלע ישר לבית-החולים ויו בירושלים, שם שכבו הפצועים. הוא שאל על שלומו של השר, אולם נמנע מלהיכנס אליו: "כדי לא להפריע למנוחתו". נזכר בר-סלע: "עוד בהג תיארת לי שזה משוגע. נזכרתי בדואק שעה שהיה מבקר במשרד הסעד. יש לו חיק שלם אצלנו."

בירושלים הסביר משה דואק לחוקריו: "התכונות לזרוק את הרימון לכנסת ביום פתיחתה חשבתי שהסדרנים יעצרו אותי ויגלו את הרימון בכיסי. לא חשבתי לפגוע בשרים או חברי כנסת."

חיפוש מדוקדק שנערך בכיסיו גילה רק כרטיסי נסיעה ברכבת, תעודות אישיות, כיפה ושני צחונים. הרוחות בקהל, שנדחף החוצה על-ידי הסדרנים, לא נרגעו: בטח קומוניסט המנחם צריכים לתלות אותו בכיכר ציון, הם רטנו. מכונת משטרה שהופיעה כעבור עשר דקות נטלה עמה את המתקש לבנין מטה מחוז ירושלים.

18.24 — פתקה הצילה ממוות

בגינת רחביה שמע אליהו אילת קול-נפץ חזק. הוא לא התרשם במיוחד. מוחו קישר את הקול עם הכתרת המלכה הבריטית, בה ייצג את ישראל. היה נדמה לו כי נורה פגז לפתיחת חגיגות בחירת הנשיא. "קצת מוקדם", חשב.

יחד עם אריאל חזר לאיטו לבנין הכנסת. ממרחק-מה הבחין שמשהו קרה. אנשים יצאו בבהלה, לפני הדלת שררה מהומה, אמבולנסים עמדו ברחוב. בצעדים מזורזים נכנס פנימה.

"מה קרה לך?" התנפלו עליו הח"כים. אילת תמה לפשר ההתרגשות. רק כעבור כמה דקות הבין שרוב הח"כים לא שמו לב שעוב את אולם-הישיבות לפני נאום רפאל. סברו כי ישב בזמן ההתפוצצות בספסל שהתרסק כולו. אילת נכנס לאולם הנטרש, ראה את ההרס. הוא ידע כי בלי ספק היה נהרג אילו היה יושב עדיין באותו מקום ברגע ההתפוצצות. הפתקה הצילה אותו.

כמעט באותה שעה נודע דבר ההתנקשות בבית-הנשיא. זהבה אילת, שידעה כי בעלה היה בכנסת, דאגה במקצת. אולם היא היתה בטוחה שישב ביציע, ושעל כן לא קרה לו כלום. "מה יש לך לדאוג?" הרגיעה אותה גם רחל ינאית, אשת הנשיא. "הוא היה בטח למעלה!"

★ ★ ★

אמבולנסים הגיעו כעשר דקות אחרי ההתפוצצות, בשעה 6.24. בינתיים הספיקו יגאל אלון וישראל גלילי להפסיק את אבדן דמו של משה כרמל. "האם אתה חושב שהתחבובת טובה?" שאל אלון את יוניצ'מן, שעמד שוב ליד שפירא והראל. מעילו וחולצתו של כרמל היו קרועים. הוא הוצא החוצה, חיזר כסיר, על כסאו, נישא בידיו הח"כים ואנשי האמבולנס. שפירא הוצא אחריו, על אלונקה.

ביגיי יצא בהליכה, צולע ונשען על גופו החסון של ח"כ יוסף אלמוגי, יריבו מימי שביתת אחא. גולדה זכתה לטיפול אחרון מידי הראל, שבדק את הפצע ברגלה.

"שוב אותה הרגל", אמרה לו. כי לפני 26 שנים טיפל ד"ר הראל בעולה אמריקאית צעירה בשם גולדה מאירסון, מעיר מילחקי, שהצטרפה לקבוצת אמריקאים שהתנדבו קודם לכן לגדוד נהגי הפרדות, ושהתנחלה במרחביה. מזה עשרות בשנים היא סובלת באותה רגל. עתה יצאה גולדה בהליכה, כשרגלה האחת עורונה נעולה בנעל השחורה, בעלת העקב הגבוה-למחצה, ואילו השניה חבושה בתחבושת לבנה מסודרת.

כעבור כמה דקות הוצא המתנקש. חולצתו הלבנה היתה מכוסה בדם. הוא נראה כחיה פצועה.

"תחסלו אותו!" קרא בהתרגשות מיכאל חזני, אחד האנשים המתונים ביותר של הסיעה הדתית, אויב מושבע של עונש-המחל. "צריכים עוד להוציא ממנו מי השותפים!" קרא לעומתו יוניצ'מן.

הח"כים האחרים נדדו בהתרגשות מן המזנון לאלום, וחזרה. הם התבוננו בעשרות הפגיעות של הרסיסים בשולחנות, בספסלים ובעמודים, איש-איש נרגש מן העובדה שניצל. הכסאות של קויש לוח, ישראל בריהודה, בבה אידלסון, יוחנן באדר ואסתר רויאל-נאור גוקבו: הכסא של מנחם בגין, עליו ישב יוניצ'מן לפני שיצא לעשן, היה מנוקב כמסנת. במזנון נולדו הבדיחות הראשונות. "הנאום המפוצץ ביותר בתולדות הכנסת", התלוצץ ארן. "בעת צרה זקוק בן-גוריון בכל זאת לאלמוגי", התבדח אחר. בפניה עמד יצחק רפאל. סיפר בפעם העשירית מה קרה.

כל אחד רצה לתת פורקן להתרגשותו. יונה כסה סיפר שהתכופף, חיכה לרימונים נוספים. מרדכי אולמרט גילה שהשתטח במלואו על הארץ, וכי ניצל זו הפעם השניה בדרך זו. בימי המאורעות היה אחד משלושת הניצולים באוטובוס שכל יושביו נהרגו. יושב-ראש הישיבה, ישראל ישעיהו שרעבי, תימני ממולח של מפא"י, התכופף מאחורי דוכנו בראותו את הרימון הנופל, התרומם אחרי ההתפוצצות, הכריז: "אני נועל את הישיבה!"

10 א — התיכונים: 50 %

בית-החולים מצא בן-ציון הראל כי כבר הפשיטו את שפירא, ערכו בדיקה שיגרתית בגופו. שום סימנים של פצעים נוספים לא נראו. ראשו של השר צולם כמכונת-רנטגן. הרופאים התכופפו מעל לתמונות. שום סימנים של

זיכים
קאסט.
"כיב,

עשות
זנק

לפי
רבים
פונים
שונים
לא
קדיש

אסור
ישנם
לא

ו ליד
ה קל
החזיק

הראל.

שום
וגם
אילו
הראל
ששות.

כניס
ש
שומת
התבונן
נשען

החור
לאחור.
חאקי,
מבלי
האיש

יצוצות.
שלושה
מקריית
בצצית,
חלצות

ממונה
והחל
הצטר
שעקה
לעברו

גם ה
את ה
אותו

לבוש
סובב
הכנסת.